

Jälletty 28/X-38.

Kaivaus Lappeen pitäjän Saikkolan kylän Utran saaren
kivikautisella asuinpaikalla heinäkuussa 1938.

Heinäkuun 4-6 päivinä toimitti tohtori Sakari Pälsi ylioppilaiden C. O. Nordmanin ja Osmo Krohnin avustamana kaivauksia kivikautisella asuinpaikalla Lappeen pitäjän Saikkolan kylän Utran saarella Saimaassa. Paikalta oli muuan rakennusmestari Topra lähettänyt Kansallismuseoon palasen kampakeramiikkaa, ja tämän johdosta oli Muinaistieteellinen Toimikunta päättänyt ottaa paikan tutkimisen kesäohjelmaansa.

Asuinpaikka sijaitsee pienellä saarella lähellä Saimaan rantaa loivasti järvelle ja etelään päin viettävässä maastossa (kts. oheenliitettyä yleiskarttaa sekä valokuvia 11727 a, b; 11728 a, b; 11729-32). Läheisyydessä on hyviä kalapaikkoja, joten seutu on ollut sopiva kivikauden ihmisille.

Kaivaus suoritettiin pellon läpi kulkevalla polulla (viivoitettu alue yleiskartalla). Pellon etelä- ja kaakkoispuolella on, niinkuin sanottu, järvi ja länsipuolella on pyöreä, pieni jyrkkärinteinen kukkula (kts. yleiskarttaa). Voitiin kaivaa ainoastaan polun reunoja myöten, sillä pelto oli rukiissa. Alue tuli täten pieneksi ja kaivaus oli jossain määrin vaikea suorittaa, koska polkua, joka kulki kylän toisesta laidasta toiseen, ei voitu sulkea.

Kaivetun alueen (kts. kaivauskarttaa sekä valokuvia 11723-26) pituus on noin 14 metriä ja suurin leveys 3 metriä. Heti turpeen alta löytyi keramiikanpalasia ja kvartsi-iskoksia.

Ruokamultaa oli 15 sm. Tämän alla oli kerros hienoa, hyvin keltaista hiekkaa, jossa oli tummia ja punaisia täpliä sekä paikotellen rajoitetulla alueella hiiltäkin. Hiekasta löytyi runsaasti keramiikkaa ja kvartssia, mutta ainoastaan pintakerroksesta. Täysin koskematon hieta tuli hyvin pian vastaan. Turvepinnasta laskien kaivettiin noin 25 sentin syvyyteen.

Niinkuin kaivauskartasta näkyy on kaivettu alue jaettu kolmeen osaan, A, B ja C. Löydöt jakaantuivat suurin piirtein tasaisesti yli koko alueen, mutta voidaan kuitenkin ehkä sanoa, että huomattavin osa löytyi α - β -päälinjan eteläpuolelta. Sitäpaitsi voi mainita, että löytöjä oli runsaasti pienen kiven vieressä (kartalla № 3) kaivausalueen laidassa.

Löydöt on katalogisoitu numeroilla 10865:1-28. Koska löydöt otettiin talteen kerroksittain, niin on luettelossa mainittu mistä kerroksesta esine on. - A:sta löytyi 10865:2, nimittäin pienoistaltoa (kartassa № 2). Sen ohella tuli täältä runsaasti tyypillistä kampakeramiikkaa sekä kvartsi-iskoksia. B-alueelta löytyi 10865:1, poikkitaltoa (kartassa № 1). Sitäpaitsi esiintyi täälläkin kvartssia ja paljon keramiikkaa, jonka joukossa palanen pienestä "kupista" (10865:12). C:stäkin löytyi kvartsi-iskoksia ja keramiikkaa. Joukossa on tyypillistä kampakeramiikkaa, mutta paljon asbestinsekais- takin.

Kaivausalueen länsi- eli yläpää on 6. VII kello 10 tehdyn punnituksen mukaan 361 senttiä Saimaan pinnan yläpuolella ja alueen itä- eli alapää 336 senttiä järven yläpuolella. Vaikka siis ylä- ja alareunan välinen korkeusero on mitätön - ainoastaan 25 senttiä - tuntuu siltä että keramiikassa olisi huomattavissa ero, ylä-päässä on ainoastaan tyypillistä kampakeramiikkaa, alapäässä esiintyy rappeutunuttakin.

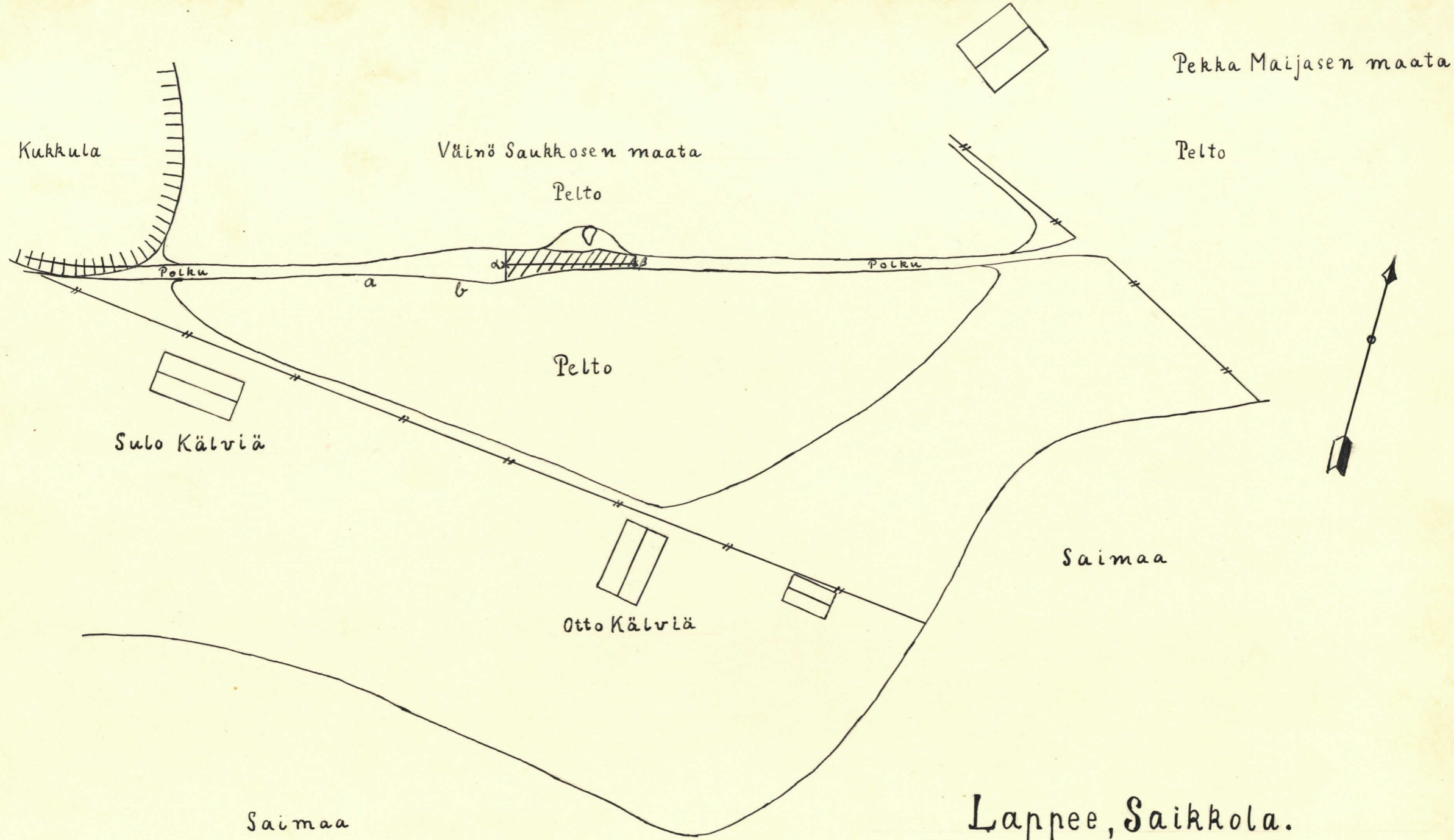
Keramiikkaa otettiin myös talteen *a*:sta ja *b*:stä (kts. yleiskarttaa). Suunnilleen täältä oli rakennusmestari Topran lähettämä palanen. Jokunen keramiikanpalanen sekä kvartsi-iskoksia tuli esiin Saukkosen ja Maijasen pelloista.

Kaivettiin vielä pari koekuoppaa, toinen varsinaisen kaivausalueen länsipuolella ja polun eteläpuolella lähellä kukkulan juurta ja toinen pellon itä- ja polun eteläpuolella, tämän läheisyydessä. Nämä pienet tarkastukset eivät kuitenkaan antaneet merkittäviä tuloksia.

Voidaan vielä huomauttaa siitä, että kaivauksen länsipuolelta, kukkulan toiselta puolelta, polun vierestä on kertoman mukaan löytynyt kivikirves, joka on joutunut Viipurin museoon. Tämän kirveen löytöpaikka on 4.04 metriä Saimaan yläpuolella.

Helsingissä 28. X. 1938.

Comduman

0 5 25M

Mittakaava 1:500.

Lappee, Saikkola.
 Utran saaren kivikautinen asuinpaikka.

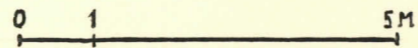
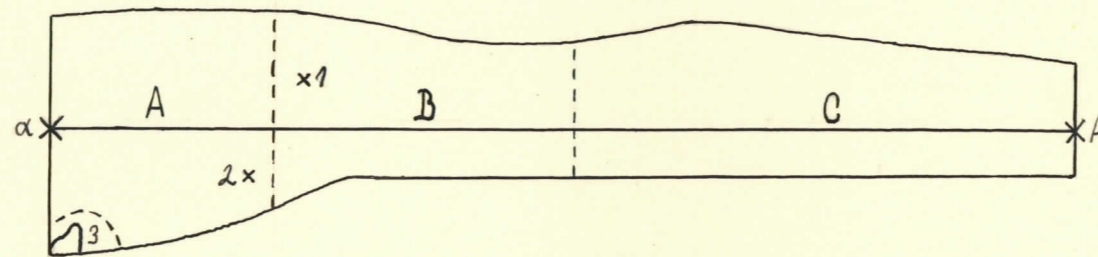
Piirtänyt C.O. Nordman 5.VII-38.

Lappee, Saikkola.

Utran saaren kivikautinen asuinpaikka.

Kaivauskartta.

Piirtänyt C.O. Nordman 5.VII-38.

Mittakaava 1:100.

Lappee.

11726 (Suurennus.)

Lappee, Snikkolau, Utsau saareu ki-
vikautineu aninjaiikka länneſtä.
Valokuvannut Sakari Pälvi heinäkuussa
1938.

11723
Lappee, Snikkolau, Utsau saareu ki-
vikautineu aninjaiikka i-
däſtä. Taustalla väreu-
malla Sulo Kälviäin talo,
oikealla kukkula.
S. Pälvi 1938.

11726.
Lappee, Snikkolau, Utsau saareu ki-
vikautineu aninjaiikka
länneſtä. S. Pälvi 1938.

Lappee -

11727a

11727b

Lappee, Snikholan, Utran saaren hi-
vikautionen asuinpaikka idästä. Pa-
noraamakuva. Löydöt keskellä, puit-
teu takana. - S. Pälvi 1938.

11728a

11728b

Lappee, Snikholan, Utran saaren hi-
vikautionen asuinpaikka ~~lännessä~~^{luoteesta}.
Panoraamakuva. Löyryalue keskellä
taustalla, järven tällä puolella. -
S. Pälvi 1938.

11729

Lappee, Snikholan, Ut-
ran saaren hiivikautionen
asuinpaikka ~~lännessä~~^{luoteesta}. Kuva
otettu hukkulasta.
S. Pälvi 1938.

11730

Lappee, Snikholan Ut-
ran saaren hiivikautionen
asuinpaikka. Kuva otettu hukkula-
lasta kaakkoispuolelta.
Taustalla Saimaa.
S. Pälvi 1938.